

Abonamentul:

pe 1 an 6 cor.
pe 1/2 an 3—
pe 1/4 an 1-50

ROMANIA:

pe 1 an 10 lei
pe 1/2 an 5—

ȚARA NOASTRĂ

REVISTĂ SĂPTĂMĂNALĂ.

Redacția
și
administrația
SIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

Roadele iertării...

Am mai amintit-o în diferite rânduri și împrejurările ne silesc s'o repetăm din nou necețitatea spiritului de intransigență în mișcările noastre politice. Orice judecător drept al intereselor noastre va recunoaște trebuința absolută a unui puternic fond moral care să ne disciplineze toate îndemmurile cari ies la iveală în viața publică. Forța morală este singurul apanaj de viață al popoarelor luptătoare.

Acest principiu va trebui să ne călăuzească toți oamenii, cari se ridică la suprafață în societatea noastră și râvnesc la rolul de conducători. Iată de ce se va combate totdeauna de cătră mințile clare orice tendință de alunecare pe panta oportunistului politic la noi și de ce va fi strivită fără cruțare orice năzuință de-a introduce spiritul de târguire în arsenalul nostru de apărare națională. Căci prin această târguire îndelungă cu împrejurările, prin căutarea neîntreruptă a unui nou echilibru cu situații create de abdicări continue, lumea noastră morală se tulbură și se clatină în toate temeiurile ei.

Stați și judecați pe ce cale am apucat noi în timpul din urmă și unde putem ajunge urmând acest dram! Gândiți-vă la rezultatele fatale pe cari le aduce zilnic slăbirea spiritului de intransigență tradițională în atitudinile noastre politice. Gândiți-vă, că e pe cale de-a

se înjgheba în rândurile cărturării noastre o nouă concepție de viață, sprijinită pe cel mai brutal utilitarism de-o clipă. Zi de zi ne răsar tot mai mulți oameni cari nu-i cer vieții decât satisfacerea unor exigențe materiale, cari se scufundă nepăsători în mlaștina unui duh străin și-și potrivesc gândurile după îndrumarea unor interese potrivnice neamului nostru. Se înmulțesc oamenii fără scrupul în căutarea căpătuielii. În fiecare zi se mai alătură o verigă la acest lanț de păcate. Azi se burdește cutare avocat ca să-și aranjeze o serie de polițe protestate, mâne se dă plainic vre-un protopop ca să nu-i se tulbure pașnica digestie a congruei, poimâne i-se abate cutărui profesor dorul de-a colabora la „Ungaria” lui Moldovan. Și așa mai departe. Zi de zi. Puterea de contagiune a exemplului e mare. Toți oamenii năcăjiți au câte ceva de temut, câte-o fărîmă de bunătate de pierdut pe lumea asta. Și vezi cum se înstăpânește tot mai mult în judecata obștei o mentalitate hibridă cu tot germeul disolvant al cuminenției bolnave. Oricine își poate da seama de urmările nenorocite ale acestei boli primejdioase.

Care este pricina de căpetenie a porțiilor deosebite pe cari le-a luat în timpul din urmă acest curent simptomatic? Să fim sinceri în răspunsul nostru. Suntem noi. Sunt conducătorii vieții noastre publice, sunt șefii mișcărilor noastre. Este elasticitatea spiritului de interpretare a datoriiilor cătră neam care povățuește de un timp încoace linia de

conduită a frunțașilor noștri. Căci să fim drepti, dar e nemăsurată iertarea și excesivă dulcea bunăvoință cu care se tratează la noi păcatele politice. Nu credem să existe un colț de pământ unde suportarea unei crime naționale să fie mai comodă, decât la noi. La noi se iartă pe toată linia, la noi se uită. Sărmanii de noi, — cu pedepse așa de ușoare cum să putem ținea rânduiala în casă? În societatea noastră, în publicistica noastră ies zilnic la suprafață păcate. Ies pe scara întinsă de pervertire a sufletului omenesc tot felul de poticniri. Și noi, indemnati de logica mălăiașă a slabilor, noi iertăm. Noi cercetăm, noi cumpănim mobilul sufletesc al vinovaților, îi spălăm cu isopul umilinței noastre și ne bucurăm strașnic când vedem mâna întinsă a fiului rătăcit care ne bate la poartă. Ne ridicăm atunci în pripă, deschidem brațele cu iertare creștinească și, ca să fim în deplină potriveală cu scriptura, tăiem vițelul cel mai gras în cinstea fericitului rătăcit... Și iertăm atunci și ne aprindem și ne jurăm și avem perfecta asigurare a bunei înaintări. Și tot așa zi de zi — iertăm cu toptanul dela mitropolit până la crâșnicul din Cârnea toate crimele cari ne întunecă conștiința națională. Și iertările aceste au început să se săvârșească atât de repede în timpul din urmă, atât de ușurel, încât ți-e mai mare dragul să fii certat cu legile cinstei. Doar cu toții știm, că infamiile pentru cari în alte părți se simțesc oamenii în bătaie, la noi se supoartă cu atâta comoditate... Ei

VIEAȚA LITERARĂ.

Spirite de negațiune și spirite pozitive. — Negațiunea este o creație. — Ce este criticul? — Ce ziaristul? — Cazul meu.

Un ziarist dela noi pușăie de indignare în contra spiritelor „caustice și negative”, cari nu-i îngăduie să guste în tihnă opera creatoare a spiritului pozitiv din Vălenii-de-munte. Indignatul în chestiune, ce e drept, nu face parte din nici o categorie a celor două spirite opuse; d-sa nici nu neagă, nici nu creiază, dar ca toată familia incolorilor, simte trebuința unei admirațiuni liniștite, unei mergeri împreună cu gândul și cu voința altuia. Să-l lăsăm deci în această stare hipnotică, căci se va desmeteci el singur la cea dintâi poticnire, iar până atunci să privim cazul numai ca principiu.

În zilele noastre duhurile mălăeților sunt la largul lor. Și de câte ori vor să te dascălească, ei îți vin cu sfânta obiectivitate. Cu cât cineva e mai șters, cu cât mai puține note individuale posedă în ființa lui, cu atât mai credincios îl vezi devizei sale de fi obiectiv și de a o pretinde și altuia. Acestora e bine să li se spună, că cel-ce în munca sa intelectuală știe să se ridice deasupra mijlociului, este totdeauna personal, este subiectiv până în cele mai mici amănunte. În orice pagină, în orice rând tipărit, este o fibră din nervii lui, viață din viața lui. Dela Goethe

până la cugetătorii de seamă de astăzi, personalitatea a fost recunoscută ca „höchstes Erdengut”, ca cea mai mare binefacere.

Se întâmplă însă că personalitățile nu sunt de-opotrivă. Nu vei întâlni în natură două flori, sau două frunze, decum două suflete atât de congruente, încât să nu prezinte deosebiri de tot felul. Iar în lupta socială, mai ales aceste deosebiri ies la iveală. În alergarea pentru ideile vieții, care nu este decât un concurs între diverse personalități, ciocnirile sunt inevitabile. Fiecare va căuta să și opună voința. Fiecare va voi să fie o completare sau o corectură a celeilalte părți. Și din această firească pornire se naște negațiunea. Nu o plăcere diabolică și vinovată deci, cum ar crede orice plebeu intelectual, este negațiunea, ci un fenomen firesc al procesului de cugetare, fără de care determinarea adevărului absolut ar fi adese-ori cu neputință. „Omnis determinatio est negatio” ne spune Spinoza.

Spiritul de negare este acela care-ți distruge legendele fantastice și-ți redă adevărul. Spirite de negare sunt toți reformatorii și creatorii de sisteme nouă în cugetarea omenească, cari se întemeiază pe ruinele atâtor înaintași. Spirite de negare sunt aceia cari astupă trâmbețele falșilor apostoli și te împiedecă astfel să dai peste ripă. Iar dacă tu, orbit cetitor, vei zice plângând: prin tăgăduirile tale mi-ai luat credința în legende

mi-ai distrus iluzii, m'ai scos cu biciul din raiul biblic, în piept mi-ai sădit indoiiala și ce mi-ai dat în schimbul tuturor? Spiritul negativ îți va răspunde: ce-ai de pe ochi și-am împrăștiat-o și ți-am redat realitatea!

Așa stăm cu spiritul de negațiune, care dacă n'ar exista așa de mult, desigur ar trebui să se nască, în aplausele binevoitorilor omenirii.

Dar asta ce om cuminte n'o știe? Cine, de pildă, nu e convins de rolul binefăcător al criticei, cu toate că pe ea o urmărește cu deosebire invinuirea de a fi negativă. Negațiunea este tocmai forța ei cea mare. *Kritik ist eine sprengende und scheidende Kraft*, — zice un tinăr și distins critic german, Kurt Walter Goldschmidt, — e o forță explosivă și curățitoare, fără însă a se putea atinge de ce este mare și trainic. Că nu creiază critica este iarăș adevărat, pe cum de pildă nici istoricul nu creiază în mod direct. Amândoi, criticul, ca și istoricul, cântăresc și sistematizează realitățile date, pătrund în adâncul sufletelor și al faptelor certe, pe când adevărații producători, aceia cari creiază din fantazia lor, sunt numai artiștii și poeții.¹⁾ Dar, dacă este adevărat că criticii și istoricii nu sunt de-a dreptul producători pozitivi, ci operează cu obiecte cunoscută, nu se poate în acelaș timp tăgădui că, având o personalitate a lor proprie, și unul și

¹⁾ Vezi pe larg Goldschmidt, *Zur Kritik der Moderne*, p. 117 și 118.

și care e rezultatul firesc al acestei stări nenorocite? Este *interversiunea valorilor morale în spiritul public*. Acesta este rodul firesc al atâtor duioase iertăciuni. Limitele cinstei și ale necinstei devin atât de elastice și se apropie atât una de alta, încât se confundă. Și nu mai știe lumea care e anume cărarea dreptilor... Iar omul nostru dela sate, bunul și răbduriul nostru ostaș rămâne buimac, uluit și se uită prost înaintea: „De cine să ascultăm, mă Ilie“?!...

Ei bine, această stare de lucruri trebuie să se schimbe, dacă nu vrem să ne spulberăm orice credință în ziua de mâine. Nu mai merge cu iertarea, domnilor conducători ai noștri, deputați și ne-deputați. Se cere deacum mai multă severitate în judecarea faptelor cari pot înrăuri conștiința mulțimii pe care ne răzimăm cu toții.

Deaceia ne ridicăm cuvântul cu toată tăria împotriva pășirii domnului deputat al Arpașului Nic. Șerban, în congregația comitatului Făgăraș. Iată încă un om care de decenii se susține la suprafața politică edificând pe suspomenita noastră virtute creștinească. Căci, doamne sfinte, câte nu i-s'au iertat acestui politician din Țara Făgărașului! A slugit serii de guverne sub Wekerle, Bánffy, Héderváry, Széll, Tisza, înregimentat în partidul dela putere. La alegerile din urmă însă, când cu pășirea noastră mai puternică înspre activitate parlamentară, a întors oiștea spre noi domnul Șerban. Și noi, — l-am iertat. N'a sprijinit cu nimic mișcarea noastră parlamentară deputatul Arpașului. N'a ținut un discurs în cameră în zilele când eră fierbere în rândurile noastre. N'a ținut o dare de seamă să-și lumineze alegătorii. Și noi l-am iertat. — În schimb ce-a făcut? A vânat urși și capre negre cu Justh în munții Făgărașului și-a ridicat păhare de șampanie pentru „împăcarea“ cu Ungurii. S'a dus să închine la masa serbărilor din 15 Mart, alături cu corifeii șovinismului maghiar din țara lui Radu Negru. Și noi l-am iertat pentru toate. Și pentru urși și pentru capre negre și pentru greurușii împăcării.

Dnul Șerban însă, un recidivist cunoscut în materie de balansare politică, drept răspuns acestor atitudini creștinești, — ne mai dă un bobârnac. Mai deunăzi în congregația din Făgăraș se ridică și propune un proiect de înființare a băncii autonome maghiare. Se alătură așadar la un punct cardinal din programul politic al partidului Koșutist și supralicitează în „patriotism“ pe fișpanul acestui comitat... Și toate acestea, sfidând programul partidului nostru național, bătându-și joc de ori-ce îndatorire de disciplină de club, făcând totul pe baza înțelepciunii dsale din proverbialul Făgăraș...

Se înțelege, că acum ori ce om cu minte știe că trebuie să se isprăvească cu iertarea. În acest caz dulcea virtute evanghelică ar fi o stupiditate patentă. E doar atât de evident verdictul oricărui om cum se cade: Domnul Șerban trebuie să tragă consecințele acestei pășiri de capul lui. Scurt și cuprinzător: trebuie să fie reglementat după merit de către clubul partidului nostru național.

Pentru spulberarea oricărei dubietăți, care ne sapă moralul, noi așteptăm o hotărâre riguroasă și exemplară din partea deputaților noștri, cari pot fi oricând trași la răspundere de opinia publică pentru astfel de pășiri aventuroase.

Importantă ședință la Academia Română.

Sâmbătă, în 16 Mai, d-l Duiliu Zamfirescu, ales membru al Academiei în anul trecut, în locul răposatului Ollănescu-Ascanio, s-a cetit discursul de recepție în această instituție. După dările de seamă a ziarelor bucureștene se pare că ședința aceasta a Academiei a fost foarte animată și că dlui Zamfirescu i s'a făcut o primire, la care dsa nu se așteptase. În loc de a vorbi de Ollănescu, după academicul obicei european de a face totdeauna apologia antecesorului, dl Zamfirescu a ținut să se illustreze prin un discurs de opoziție literară. A

atacat „poporanismul“, a vorbit împotriva poeziei populare și a lui Alexandri, a tăbărit cu violență asupra scriitorilor ardeleni Coșbuc, Goga, Slavici, Popovici-Bănățeanu, a lovit în Creangă și în dl Stere, iar toate acestea par a fi impresionat urit publicul adunat să-l asculte. Dar l-a impresionat urit mai întâi pe dl Maiorescu, cel chemat a răspunde la acest naiv discurs de recepție.

Când vom avea textul autentic al acestui discurs-pamflet ne vom ocupa poate de el. Până atunci reproducem aici, după ziarele din București, un resumat din răspunsul măestrului criticei române, al dlui Maiorescu, prin care atacurile de sus se reduc la adevărata lor valoare:

Intrând în fondul cuvântării, dl Maiorescu a răspuns în primul rând la afirmația dlui Duiliu Zamfirescu că: Alexandri a fost un rău culegător de poezii populare. Dsa face un scurt istoric al primelor culegeri de poezii populare făcute de Alexandri, poezii cari numindu-le „copii găsiți ai geniului românesc“, spune că au fost închinat Domniței Elena Cuza pentru a servi unei opere de binefacere, așa că ei au dreptul la apărarea noastră.

Scotând apoi în evidență opera patriotică pe care a făcut-o Alexandri prin culegerile sale, dl Maiorescu susține, că din potrivă, poetul nostru a fost un minunat culegător de poezii populare.

Continuându-și răspunsul, pe un ton mușcător la adresa dlui Duiliu Zamfirescu, dsa declară că iarăș nu e de aceiaș părere cu noul coleg în ceiace privește afirmația că Românul nu e născut poet, fiindcă nota eroică și politică ar fi stând la baza poeziei noastre populare, ca prim efect al originii latine.

Dl Maiorescu crede că partea eroică și politică nu exclude elementul sentimental nici la Romani și nici la urmașii lor de atâtea veacuri. Cine cunoaște sufletul lui Alexandri, spune oratorul, își dă seama de lirismul și sentimentalismul din poeziile sale, calități pe cari dl Duiliu Zamfirescu le depreciază, dar cari au făcut din Alexandri figura cea mai interesantă dintre figurile poetice. Alexandri, cu bună credință, s'a lăsat condus de partea sentimentală a poeziei, dupăcum dl Zamfirescu, cu aceiaș bună cre-

altul se diferențiază treptat în cugetare și în simțire și ajung adeseori a crea a operă tragică din cea mai aspră realitate. Dintr'un poet de a doua mână, dintr'un vevod nenorocit, ei reușesc să ne dea capo d'opere de pamflete și monografii, a căror subiecte trăiesc și a căror forme se încheagă artistic. O idee lansată de artist în mod vag, ei o desvoltă și-i dau strălucire. Așa că se poate cu dinadinsul vorbi de o margine, în care criticul și istoricul încețază a mai fi productivi și trec deadreptul în rândul creatorilor. Ceea-ce ne face să rădem de toți câți se plâng în potrivă „spiritului negativ“ al criticei.

Curios ni-se pare iarăș să se vorbească despre desastrul, provenit din negațiune, tocmai de către un ziarist, care prin chiar meseria sa ar fi ținut să respecte acest principiu. Căci ce poate să creeze ziaristul? Desigur puțin, căci el înregistrează mai mult și analizează zilnic și pripit, fără a avea cuvenitul răgaz de a pătrunde la rădăcina fenomenelor. În schimb ce poate tăgădui ziaristul? Totul. În special la noi în Ungaria el este negațiunea personificată. Și starea culturală și cea politică, și forma de stat și guvern, partide, dinastie, monarhie și școalele române, — toate pot fi combătute și răsturnate de ziaristul român... bine înțeles fără a pune nimic în loc. Având acest vast teren de răsfățare a spiritului de negațiune, de ce, iubit confrate, nu

te recunoști tovarăș credincios în ale pornirilor „disolvante“ și de ce ne faci nouă un cap de acuzație din singura vină că suntem neîncrezători în opera „productivă“ a exilatului din Văleni?

Să ne înțelegem și asupra acestui caz.

Niciodată nu ne-am legat de partea pozitivă din activitatea dlui Iorga, mai ales că acea parte aparține științei istorice. Dar, spirit negativ prin excelență, dsa a intrat în domenii unde ciocnirile erau fatale. Ființă desarmonică, dsa are coborișuri adânci și respingătoare, căci este cel mai puțin cavaleresc dintre toate spiritele luptătoare de astăzi. Cuprins de o oribilă vanitate, urăște și combate și-și distruge adeseori propriile sale creațiuni, ca zeul Cronos (vai, știu că-l măgulesc comparațiile cu zeeii!) care și-a 'nghițit progenitura. Și greșelile i se îngrămădesc zilnic și faptele-i sunt tot mai incoherente și cuvintele tot mai ofensatoare. Așa credem noi și cine-i de altă părere să fie fericit. Cine crede că se poate pricopsi cu o operă „pozitivă“ ca cea din „Neamul românesc“ literar și politic; cine are convingerea că cele spuse acolo, ca îndrumări culturale-politice pentru noi Ardelenii, sunt sfaturi înțelepte și nu vorbe fără rost, — să aibă parte de ele! Nimeni însă nu ne poate pretinde ca noi să judecăm la fel și să nu glumim și de-acel înaintea pe socoteala tuturor naivităților și confuziilor debitate acolo. Fiecare apără, cum crede, opinia publică de rătăcirile de-apropelului.

II. Chendi.

Dintr'un carnet.

Reacțiunile sunt efectele tendinței universale de echilibru. Să nu vă mirați deci de fiii risipitori cari cheltuesc fără chibzuială averea părinților avari, — și nici să nu-i condamnați.

Nu eternitatea să cauți a înțelege, o muritorule, ci marea artă e să știi să-ți înțelegi clipa.

E tot atât de greu și e tot atât de meritos a-ți fi înțeles contemporanii, ca și a fi lămurit rostul veacurilor.

Mai bine vei cunoaște lumea trăind o zi în mijlocul ei, decât cetind despre ea ani întregi.

Fabula cu greerul și furnica a fost făcută, probabil, de o furnică.

Măgarul e un animal înțelept. Prefer însă să am o coadă de păun sau un gâtlej de privighetoare, — decât capul unui măgar.

V. E.

dintă, s'a lăsat influențat de cea eroică, fără a fi falșuri, însă, nici de o parte și nici din alta.

Opera națională a lui Alexandri prin publicarea poeziilor sale populare, în care el a găsit cea mai bogată comoară de frumuseți literare, nu poate fi apreciată decât prin judecarea ei față cu spiritul societății înalte românești de pe acele vremuri, societate care aproape nu cunoștea limba țării.

Poezia populară, spune dl. Maiorescu, trebuie considerată ca un produs estetic, de cea mai mare însemnătate, ea fiind cel mai înalt ideal la care se ridică concepția populară. Eminescu s'a inspirat din poezia populară. Coșbuc și Goga se desvoaltă de pe urma ei și, încet, încet, rădăcina populară implantată de Alexandri, crește și va crește mereu.

În aplauzele sgomotoase ale asistenței dl. Maiorescu rostește cuvintele acestea, pentru ca, în mijlocul aceluiași aplauze, să declare solemn:

— „Am ținut să spun toate acestea, pentru a dovedi că Alexandri și opera lui vor găsi pururi în Academia română un cuvânt de apărare, de laudă și un cuvânt care să-i exprime recunoștința pentru ceea ce a produs geniul său“.

Trecând la capitolul poporanismului din cuvântarea d-lui Duiliu Zamfirescu, dl. Maiorescu declară că e de aceeași părere cu d-sa în ceea ce privește partea pur teoretică, dar nu-l urmează în aplicarea principiilor economice. Nu e, însă, de aceeași opinie în criticile referitoare la Goga, pentru că Academia română s'a pronunțat încă de acum un an asupra poetului acestuia, decernându-i unul dintre cele mai importante premii.

Neîmpărtășind nici părerile noului academician asupra sufletului țaranului român, d-sa amintește d-lui Duiliu Zamfirescu o veche observație, pe care a mai făcut-o și în alte ocazii: „tocmai poeții sânt cei mai puțin chemați să judece operele altor poeți“. D. Maiorescu termină, adresându-se d-lui Zamfirescu:

— Rolul d-tale, d-le Zamfirescu, e de a produce, lăsându-ne nouă, publicului, grija de a aprecia valoarea poetică și literară a acestor producții. Și pentru că în multe din poeziile d-tale ai avut frumoase inspirațiuni, cu această parte a operei d-tale, fii bine venit în sinul Academiei Române“.

Publicul a subliniat și această din urmă parte a cuvântării d-lui Maiorescu, a subliniat-o

cu aceleași aplauze călduroase, cu care a însoțit și întreaga apărare făcută lui Vasile Alexandri.

Situația politică la noi e astăzi din cele mai tulburi. Se fac eforturi desnădăjduite din partea Kossuthiștilor pentru acapararea puterii. Este însă ciudată poziția partidului independist. Deoparte așa zisele „principii“ cari au avut odinioară darul de-a mișca masele în favorul partidului Kossuthiștilor de altă parte farmecul și ispita puterii. E o imposibilitate pentru orice spirit clar să găsească puncte de apropiere între îndatoririle unui partid guvernabil astăzi și principiile fundamentale ale kossuthismului. Pentru a sdrobi această coliziune și a găti puntea de trecere de după paravanul „principiilor“ înspre bunățile bugetului se cheltuiește acum multă vorbă și multă cerneală de tipar. Kossuthiștii țin în provincie serii de adunări populare în chestiunea înființării băncii independente și în același timp întorc ochii spre Viena și se trudes în căutarea unei „formule“ de apropiere. Se înțelege că în această târguială Kossuthiștii sunt foarte elastici în interpretarea principiilor lor genuine. Iată d. e. o formulă din care se poate vedea până unde merge astăzi târgul. Organul lor „Budapest“ scrie, că cel mai potrivit mod de rezolvire a crizei ar fi ca M. Sa să însărcineze cu formarea cabinetului bărbați din partidul independist, chiar sub conducerea unui politician de alt partid. Acest cabinet în doi ani de provizorat ar trăgână chestiunea băncii și ar rezolvi introducerea votului universal lăsând viitoare sesiuni parlamentare rezolvirea unei mulțimi de probleme pendente. Cum se vede încă păținarea scade... În legătură cu această veste se vorbește și de audiența lui Kossuth la Monarh. Să vedem.

Obrăznicie. E vorba de „Răvașul“ din Cluj care în ultimul său număr plasează printre prohascăriile sale o serie de obrăznicii la adresa noastră. Individul care injură se umflă strașnic și vorbește de părintele Dăianu, ca de-o ființă providențială. Aceasta fițuică e un certificat care lămurește pe deplin până la ce grad anume se poate ridică la noi termometrul obrăzniciei. Mai vorbim noi onorabile.

Soarta unui transfug. Din Caransebeș i-se trimite „Tribunei“ următoarele: „Dr. Ilie Minea

se căiește acuma amar. A părăsit odată tabăra naționalistă intrând în cea a frazelor umflate, a făgăduințelor deșerte. Aici în apele cele tulburi pareă că va fi în elementul său, însă s'a înșelat amar. Ca un secret public s'a lăsat prin Caransebeș vestea că a fost dat afară din redacția „Severinului“ unde el se indeletnicea în a terfelii toate năzuințele bune și pe toți fruntașii neamului nostru și că la finea anului școlar va părăsi catedra de limba și literatura românească dela gimnaziu, unde multă ispravă n'a făcut, punctualitatea nefiind forța lui. Naționalistul de ieri, burdistul de astăzi, mâine își va lua catrafusele sale și luând toiagul pribegiei va căuta într'un loc obscur adăpost și pâinea ce-i lipsește. E de prisos să scotocim după cauzele acestui trist fapt și departe este de noi gândul să ne bucurăm de pățaniile bietului om izgonit de o soartă nemiloasă, însă dreaptă. Urmarea aceasta funestă a faptelor unui caracter slab să fie un Mene Techel pentru tinerimea noastră, iar aceluia cari vâna după interese personale, părăsesc cauza neamului, le poftim să străbată aceeași carieră strălucită ca a săracuțului de Dr. Ilie Minea“.

Cunoaștem și noi pe acest ipohimen și nu ne mirăm nicidecum de drumul ce-a apucat. Să nu credeți că se oprește aici... Cele multe înainte!...

Și în Austria — ca la noi. O veste surprinzătoare publică ziarele din țară. Se spune că zilele trecute, din prilejul congresului Ligei culturale din Iași o parte dintre membrii Ligei Culturale au plecat spre Bucovina, la Suceava, și prin împrejurimi, să facă o excursie, sub conducerea dlui N. Iorga. Inspectorul vămilor din gara Ițcani i-a interzis domnului Iorga intrarea pe pământul Bucovinei.

Toți congresiștii, plini de indignare, au protestat. Atunci inspectorul vămilor le-a spus că autoritățile Austro-Ungare sunt de vină; iar nu domnia sa personal. În același timp a mai spus că dacă dl. Iorga va călca pe pământul austro-ungar va fi expulzat. Congresiștii au fost nevoiți să se întoarcă la Burdujeni. De aici au expediat o telegramă de protestare către guvernatorul Bucovinei. D. A. C. Cuza a trimis din gara Burdujeni, pentru biuroul de informații al presei o telegramă de protestare.

Așteptăm ca presa austriacă să lămurească acest caz de neobișnuită îndrăzneală.

Ca fumu 'n vânt...*)

Ca fumu 'n vânt vieța-mi să se ducă
În preajma ta! Ca norii piară-mi urma
Când cerul oglindește răsăritul,
Când marginile scapăr' de căldură!

Și fumegând să trec în noaptea vieții
Părtașe și suroră izbăvirei:
...A lacrimilor râuri mă înneacă,
Mă 'ntunecă luminile din soare!...

— Să fugă cânt și doruri dinainte-mi!
Potop de patimi năzuiri spre mine —
Sunt viermele ce-a cutezat a roade
Cu dinți de fier în inima naturii!

Sunt sămburile veninos ce prinde! —
Înlătură-mă vântule din cale!
Voi valuri ale apelor mă duce-ți!
— Ea nu mă vrea... la ce-aș trăi de-acuma?

Spre tine...

Cu gândul trist plecat-am către tine,
Ce-ai răsărit în primăvara vieți-mi,
Mărgăritar p'a inimei pădure —
Cu-ascunzători, izvoare și poiene.

Spre tine nimfă ce te-a 'nzestrat Hera
Cu brațe albe și cu păr de aur,
Cu ochi adânci, nemuritori: o lume;
Spre tine vis din nopțile naturii;

Spre tine umbră ce te-ascunzi de fumu-mi;
Spre tine ceară ce mă pici în suflet
Și stea ce-mi dai lumină de departe —
Se duce gându-mi ca lumina 'n spațiu!

Spre tine!... tot spre tine, floare mândră,
Ce 'n câmpuri Pan alesute-a regină
Și 'mpărăteasă dragostea 'n palate, —
Mi-aleargă visul când mă prinde somnul
Și moartea, palid, când o chem — m'alungă!

Te-ai dus...

... Te-ai dus, și 'n urmă-ți, ca un val pe mare
Mă pierde dorul după tine 'n lume —
Mă 'ngână vântu țării 'n care sboru-ți
A ostent de-atâta alergare.

Și-i mult, o-'i mult, ca să te-ajung, minune!
Doar tristu-mi gând mânatul-am pe calea
Ce-a semănat în sufletu-mi furtuna,
Ce 'n inimă-mi sădit-a îndoiala!

...Și nu-știu-cum, parc' am pierdut norocul —
Și mă 'ngrozesc de-atât amar de vreme
Cât n'o să-mi fi a zilelor podoabă,
A inimei neprihănită carte! —

Cât n'o să am un razim suferinței,
O stea pe-al gândurilor cer, nestarnic,
O marmoră ca să-mi desmierde ochii
Și-un vis măreț, ca să-mi gonească uritul!...

D. Marcu.

*) Din caetul „Gânduri negre 'n versuri albe“.

Rusaliile la Săliște.

Sărbări rare și impunătoare s'au făcut a doua și a treia zi de Rusalii în Săliște, din prilejul primei adunări generale a „Solidarității“ și a adunării festive jubilară a Cassei de păstrare de acolo, care și-a sărbătorit jubileul de un sfert de veac dela înființare.

Reprezentanții alor vr'o 40 institute financiare s'au întrunit a doua zi sub prezidiul dlui *Partenie Cosma* pentru de a da seama de un an de muncă a „Solidarității“ și a pune bază acestei Societăți prin regulamente și dispoziții, ca să o facă instituție folositoare pentru băncile asociate, a le sporî creditul și a supune unui control tot mai sever viața internă a institutelor financiare în interesul lor propriu și al reputațiunii, de care s'au bucurat și până aci institutele financiare române.

Mersul afacerilor la „Solidaritatea“ a fost expus într'un raport foarte amănunțit din partea direcțiunii, care s'a luat spre știre, și apoi s'au întregit prin sortare locurile vacante ale membrilor *E. Comșa, Romul Cărăbașiu și Constantin Popp*. În comitetul de supraveghiere au fost realeși dnii *N. Ivan, N. Comșa, P. Stoica, C. Jiga* și membru nou *Constantin Herța*.

După acestea membrii „Solidarității“ și toți fruntașii și conducătorii săliștenilor s'au întrunit la o masă comună în otelul „Comunal“ ținând în dispoziție veselă pe reprezentanții băncilor până cătră 4 $\frac{1}{2}$ oare.

Seara a fost un concert bine reușit dat de Reuniunea de cântări din Săliște și dacă nu s'ar fi pus în program piese germane de autori clasici cari nu au înțeles prin comunele noastre, rezultatul ar fi fost deplin mulțamitor. Piese de *Brahms* și de alte celebrități muzicale, le pot executa coruri cu școale muzicale de zeci de ani — și de aceea reuniunile noastre și dirigenții lor dela sate să caute să împodobească programul lor

cu piese de ale lui *Vidu, Dima, Mureșan, Bena*, cari sigur plac mai mult ca trilă-lăiturile nemțești în traduceri neînțelese.

Ziua a 3-a de Rusalii a format punctul de culminațiune al sărbătorilor din Săliște. Festivitățile s'au început cu un serviciu divin în adevăr solemn celebrat de protopopul Sibiiului *Dr. Ioan Stroia* azistat de parohul *Steflea*, dând răspunsurile corale corul Reuniunii și terminându-se cu o cuvântare foarte frumoasă, rostită de protopopul celebrant din prilejul zilelor jubilară.

De aci în rând frumos ne-am îndreptat spre sala școlii frumos împodobită și decorată. Public numărös și distins a umplut sala literalmente, iar galeriile erau toate ocupate de doamnele din Săliște și din cercul Săliștei. Conferența domnului *Lupaș*, despre trecutul și despre roadele binefăcătoare pentru cultura neamului nostru a fost ascultată cu deosebită atenție.

S'au primit apoi concluzele direcțiunii despre programul viitor al institutului și s'a ascultat cu viu interes, vorbirea-program a dlui *Petru Dragits* — în care a schițat și a dezvoltat pe rând propunerile recomandate spre primire de *Dr. Nicolae Comșa*. La protocolul adunării festive s'a decis să se alătore Conferința Drului *Lupaș* și să se publice ca broșură separată.

La orele 1 $\frac{1}{2}$ p. m. s'a terminat festivitatea, intrunindu-se la un banchet în pavilionul de vară al grădinei Hotelului comunal.

Aci am văzut întreagă preoțimea din tractul Săliștei, juzii și notarii comunali din cercul pretorial al Săliștei, fruntașii mărgineni, membrii ai Cassei de păstrare și onorațiilor din depărtări. *P. Cosma, N. Ivan, Savu Raiciu, Petrovici Cărăbașiu, Lăpădat, Dr. Barbu* și alți membrii ai Solidarității.

Banchetul a ținut până la 6 oare seara, într'o însuflețire nedescriptibilă, presărată cu vorbiri alese ținute din partea membrilor, între cari anunțăm vorbirea dlui *Dr. Calefar* pentru președintele societății „Solidaritatea“, Part.

Cosma, a lui N. Ivan pentru întemeietorii băncii aflători în viață și pentru cei dela actuala conducere, a domnului *Ioan Lăpădat* pentru șeful administrației *P. Dragits* și *Dr. Lupaș*, cari reprezintă prezentul și viitorul din Săliște, a lui *Sava Raicu* pentru preoțimea tractuală și șeful ei actual și avântatul toast al referentului școlar *Lazar Triteanu* pentru dascălii români confesionali și în rândul prim pentru dascălul de odinioară din Săliște *N. Ivan*, care a fost un factor însemnat la întemeierea institutului. Au mai fost și alte vorbiri, pe cari în fuga condeiului nu le pot prinde.

Particulari, reuniuni și institute, au trimis telegrame de felicitări, cetite de directorul școlar *Lăpădatu* și însoțite de glume potrivite și hazlii.

Parcul din Săliște, piața, grădina și curtea școlii, rar mai are ocazie să găzduiască atâta lume aleasă și distinsă din toate părțile locuite de români.

Intelectualii din Săliște, *Dr. N. Comșa, Ionel Comșa, Ioan Banciu, Petru Dragits*, pururea veselul notar *Hențiu*, învățătorii și oficialii Cassei de păstrare au îngrijit ca publicul străin să se afle bine primit, poate ca nicăiri în orașele noastre din Ardeal.

Onoare lor!

Un apologet al domnilor *Iorga* și *Cuza Iși* face cheful într'un articol din *Tribuna*. Articolul în chestie e scris din prilejul opreliștii revistei „*Neamul Românesc*“ în *Ungaria* și se distinge prin o excesivă dărnicie de substantive la adresa numiților domni, prin o subtilitate metafizică și prin invocarea lui *Darvin* ca geniu inspirator al apostolatului domnului *Iorga*. Cu toate acestea noi prea bucurosi am fi dispuși să trecem cu vederea aceste cădelnițări al căror fum de tămâie prea abundent ne face să tușim... Am tăcea fiindcă în materie de credință noi, cești dela „Țara Noastră“, am urmat totdeauna frumosul principiu al toleranței, îngăduind cu dragă inimă, oricui a-și pregăti calea fericirii veșnice după fazonul lui particular... Dar se pare că confratele dela „*Tribuna*“ se gândește și la noi când în termini energici face recapitularea sumară a diferitelor specii de îndrăzneți cari nu aduc închinăciuni

O taină.

Eram pe atunci soldat într'un Regiment de Infanterie. De o lună și mai bine eram duși în tabără. Baracele de lemn în care dormiam și ne adăposteam de vânturi și ploii, sunt clădite pe înălțimea unui deal, care predomină toată valea dinspre apus. Cătră răsărit se ridică platoul de instrucție, închis de șanțuri adânci, și de mărcinișuri uscate, de unde se întind cât vezi cu ochii, nesfârșite lanuri de grâu, săcară și porumb, ce trec dincolo de linia drumului de fer, prelungindu-se până departe... sub dealul viilor.

În partea dinspre miază-zi, panta dealului se indulcește, și pe o cărare dreaptă mărgenită de plopi și arini, cobori tocmai în marginea lacului Băcăi.

De departe, se aud strigățile sălbătăciunilor bălței, și vuetul apei ce cade dela o înălțime de aproape patru metri pe roata morii, ce se învârtește a lene, scuișând apa spumoasă din sghiaburile înclinate, și fărâșând-o în picături mărunte.

Acesta e cel mai frumos lac pe care l-am văzut vre-odată. Încunjurat de sălcii pletoase care se oglindesc în adânc, are cea mai limpede apă pe care și-o poate imagina cineva. Când e liniște și vântul nu adie la suprafață, se văd

peștișorii alergând în toate părțile, și ascunzându-se în păpuriștea înaltă, care în spre margini, iese îndrăzneată în afară. Cătră mijloc, lacul deși atinge adâncimea de zece metri, cu toate astea apa e așa de limpede, că se văd ierburile ascuțite din fund, cum se ridică în sus, ca o armată de baionete. Găinușile, bodărlanii și măcăitul rațelor te asurzesc. Privighetorile de baltă cântă zi și noapte, întreaga lună a lui *Aprilie* și *Mai*, pe când apa care scapă din iaz, se asvarle furioasă în lăptocul morii spumând de mânie.

Cum te apropii de moară, îți vine mirosul aromatic al malaiului de curând măcinat. Boii dejugați, stau rumegând dinaintea carului, la umbra sălciiilor; vorbe nedeslușite se aud în moară; pe când din josul apei, pe un drum lateralnic, înăbușit de iarba înaltă și de răchitele stufoase, vin mereu cară încărcate cu saci de grâu și porumb pentru măcinat.

Cum sună hornistul „ruperea rândurilor“ îmi lăsăm ranița și pușca în rastel, și dam fuga la moară.

Aci îmi petreceam orele de liniște, de mulțumire sufletească. Desprindeam luntrea de mal și din câteva aruncături de vâslă eram în stufărie. Revizuiam coșurile, pe care mai adeseori le găsiam pline de pește; și în urmă aruncând lopoțile, mă lăsăm cu luntrea în voia undelor lacului, ce mă purtau prin ochiurile bălții, ca și un dor fugar în largul lumii.

Domnul *Francisc* era stăpânul morii. Francez de origine, venise de mult în țară, dar tot nu știă românește. În împrejurimi era cunoscut sub numele de „*Frantz morarul*“. Trecut de cincizeci de ani, era înalt, uscativ, și cu mustățile mici, tunse. Purta barbison, pe care tot mereu spunea că-l rade, ca să pară mai tânăr, dar de care tot nu se îndură. Era de altfel om bun, blajin și de câte ori nu-și perduse averea, făcând bine altora. Acum îi rămăsese doar moara, din care trăia el și cu *Ana*, fiica lui — o blondină frumoasă, cu ochii verzui ca luciul apei, și care moștenise multe din grațiile Francezilor de Occident. Era totuș ființă rece, tristă, și veșnic gânditoare.

De multeori o găsiam în dosul morii, pe o cărare singuratică, cetind versuri din *Sully, Prudhomme* ori din *Victor Hugo*. Erau bucăți pe care le recită cu o măiestrie de artistă.

Alteori o luam cu mine în barcă și rătăceam ceasuri întregi pe lac. Cercam prin rugăciuni să-i smulg ceva din trecutul ei pe care îl ascundeă cu sfințenie — taina, care-i tortură sufletul de atâta amar de vreme!... Dar, când o întrebam ce are de e mereu îngândurată, îmi răspundeă:

— La ce bun să ști? E destul cât ți-am spus: Aici în pept se ascunde o inimă tristă!...

Atât, și nimic mai mult.

domnului Iorga... Cetitorii noștri au avut atâtea prilejuri de-a ne admira calmul decăteori înregistram câte-o insultă prea puțin apostolicească a maestrului la adresa noastră. Așa că cetitorilor noștri nu le datorim nici o lămurire. Iubitului nostru confrate, însă, drept lămurire, îi putem face confesia, că am respectat totdeauna în activitatea domnului Iorga tot ce ni s'a părut respectabil, dar că am trecut demult peste limita când am mai avea nevoie de chip cioplit pentru a ne închina lui... Ce să-i faci dacă se mai găesc „spirite negative“, cari, cu tot respectul lor pentru Darwin, nu vor să-i întărească cu argumente noi celebra teorie de descendență a neamului omenesc. Așa suntem noi... „negativi“...

REVISTA POLITICĂ.

Consiliu de miniștri. Audiențe noi. Deși de săptămâni întregi trăim în toiul crizei, politicienii noștri n'au reușit până acum să găsească calea ce duce la cărma țării...

Se reia firul întrerupt al audiențelor. Miercuri a avut loc, în Budapesta, un consiliu de miniștri la care au luat parte toți membrii cabinetului. În consiliu s'a discutat situația politică și modalitățile de rezolvire ale crizei.

Vineri, ministrul-președinte Wekerle a plecat la Viena pentru a prezenta Maj. Sale o nouă listă a bărbaților cari vor avea să fie chemați în audiență.

Audiențele aceste vor începe încă săptămâna viitoare. Intre cei dinții cari vor fi chemați la Maj. Sa sunt miniștrii Kossuth și Andrassy.

Intrigi coaliționiste... Partidele coalitate, cari și până acum au trăit într'o dușmănie tănuită, nu mai fac acum nici o taină din disprețul suveran ce-l nutresc — Andrassyștii pentru partidul Kossuthist și Kossuthiștii pentru partidul constituțional.

Se combat cu toate armele ce le poate inventa mintea unui politician ahtiat după putere. Calumniările, minciunile, intrigile și desmințirile sunt la ordinea zilei și, aproape, nici nu mai fac nici o impresie.

Ziarul vienez „N. Freie Presse“, în numărul său din Dumineca Rusaliilor, publică la loc de frunte un articol lung, în care face destăinuirii senzaționale.

De multeori o găseam trântită în iarbă verde, stând la umbra unui plop, ori a unei sălcii, care-și scutura mătășorii în părul ei bălai. Mă apropiam binișor să nu mă simtă, și crezând că doarme, mă tolăneam și eu în iarbă. Stam așa liniștit vreme îndelungată. Gândind la nestatornicia sufletului omenesc, și urmărind în sbor o pasere, un fluture, ori un fulg, pe care le asemănam, cu crâmpeiele de gânduri ce-mi frământau mintea pe atunci.

Intr'un târziu, când eram mai sigur că doarme, mă trezeam din visarea mea spunându-mi:

— Crezi că nu te-am simțit când ai venit? O! eram deșteaptă!... Nu dorm eu noaptea, dar ziua!...

— Dar ce făceai atunci?

— Mă gândeam la multe, multe nimicuri, pe care nu știi D-ta și pe care nu trebuie să le știi.

— Dar de ce nu-mi spui și mie ce ai? Văd că se petrece ceva misterios în sufletul dumitale. Că te urmărește de multă vreme un dor, o vedenie, pe care nu o poți nici cum îndepărta dinainte. Spune-mi și mie te rog. Poate că-ți voi fi de vre-un folos, cu un sfat, cu o vorbă bună, pe care nu vei mai găsi-o la nimeni, cred.

Atunci se ridică în sus. Iși luă batista de pe ochii frumoși, pe care-i vedeam încă umezi de lacrimile ce cădeau atât de des!...

E vorba de o nouă tragere pe sfoară a țării de către partidul independist.

Ziarul vienez afirmă că partidul independist (fracțiunea Justh) ar fi prezentat Maj. Sale un memoriu în care se declară hotărât a primi guvernul sub condiții foarte avantajoase pentru Coroană.

Condițiile aceste sunt două la număr: 1. Introducerea votului universal și 2. ... autorizarea noului guvern să prezinte un proiect de lege despre banca autonomă, — care proiect, însă, nu va ajunge niciodată lege.

Parlamentul ar lua proiectul în discuție, ar alege comisiile necesare pentru studierea lui, ar vota proiectul, s'ar alcătui regulamentul, iar în cele din urmă Maj. Sa ar refuza sancționarea lui și banca comună are să rămână și pe viitor în ființă.

Firește partidul lui Kossuth a rămas ca trăznit, iar Kossuth a grăbit numai decât să declare că el n'are nici o cunoștință despre existența unui astfel de memoriu și nici nu crede că s'ar putea găsi om politic în Ungaria care să îndrăznească să prezinte Maj. Sale un memoriu atât de infam.

Pressa 67-istă înregistrase articolul lui „N. Fr. Presse“ cu multă satisfacție, încântată de noua compromitere a partidului Kossuthist. Pressa Kossuthistă, în schimb a grăbit să-i invinuiască pe Wekerle și Andrassy că informațiile despre pretinsul memoriu au pornit dela ei și ei au pus la cale această intrigă, în scopul de-a compromite partidul Kossuthist și a crea o nouă platformă pentru încercările 67-iștilor de a ajunge la putere...

Pressa din capitală a primit articolul lui „N. Fr. Presse“ cu neîncredere... Cele mai multe ziare admit că există un astfel de memoriu și că într'adevăr a și fost prezentat Maj. Sale, dar că acest memoriu diferă de memoriul publicat în „N. Fr. Presse“.

Oricum ar fi, e semnificativ că partidele maghiare, de dragul stăpânirii, sunt gata să nascociască chiar și cele mai infame minciuni... dacă cele publicate de „N. Fr. Presse“ sunt într'adevăr minciuni.

Convocarea parlamentului. În cercurile deputaților Kossuthiști se discută planul ca președintele să convoce Camera deputaților pe ziua de 20 Iunie, dacă până atunci nu se va limpezi situația.

— Iar ai plâns, îi ziceam.

— Dacă nu pot altfel!? Crezi că vreau să plâng? Și îți inchipui că lacrimile se pot opri să nu curgă? O! de-aș avea puterea asta, aș nimici întâi durerea, aș înlătura năcazurile ce le am. Dar cum nu se poate, îmi rămâne atâta mângăere „lacrimile“.

Atunci porneam tăcuți în spre moară, și nu mai îndrăzneam să-i spun nici un cuvânt. Prin tăcere, par'că mă apropiam mai mult de lăcașul sfânt al sufletului ei îndurerat.

Intr'o seară dela sfârșitul lunei Mai, mă duceam să iau masa la moară. Eră vreme frumoasă. Seninul cerului, se oglindea în adâncul apei, ce tremurâ ca înfrigurată, de o blândă adiere a vântului.

Găseam în totdeauna aci, peste proaspăt, și mămăligă din făină de curând măcinată. Numai cine nu a mâncat odată la moară, nu știe cât de gustoasă e mâncarea acolo.

Domnul Francisc, mă aștepta în pragul morii, fumându-și în liniște pipa. Rotocoale de fum se ridicau în ușa larg deschisă, pe când mai departe, în josul lazului coborâ în pasul domol al boiler, un car încărcat cu lemne. Un stol de rațe se ridică din păpuriște, trecând pe deasupra lacului. Privighetorile cântau în stufărișuri, iar găinușile se chemau cu glasurile lor ascuțite.

Cum Camera și-a amânat ședințele pe baza unei hotărâri proprii, dreptul de-a convoca ședința îi revine președintelui.

Se crede, însă, că președintele nu-și va da consimțământul la planul acesta.

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

La congresul „Ligei Culturale“ ținut zilele trecute în Iași printre alți oratori (dl D. Iorga, Scurtu, etc...) a vorbit și d-na Smara. Și ce credeți c'a spus muza confratelui Ranetti?

— Să se înființeze un muzeu în care să se expună toate chipurile bărbaților mari ai neamului... (în viață?)

...Și-apoi să nu-i spui oratoarei vorba cea de ocară: „satul arde și... baba se pieptenă?!“

Operele lui Tolstoi, precum se știe, sunt prigoniți în Rusia, iar ceice caută să le popularizeze, o pătesc. E curios că autoritățile nu se agață niciodată de Tolstoi, ci pedepsesc numai pe cei cari le tipăresc, le vând sau le împart.

Cea din urmă victimă a censurei rusești e dl Selden, acuzat că a publicat unele pamflete ale contelui Tolstoi.

La procesul care s'a înfățișat săptămâna trecută, dl Selden a fost apărat de cunoscutul avocat și om politic, Maklakoff, care a cetit următoarea scrisoare trimisă judecătorilor de către Tolstoi:

„Domnilor, Nicolai-Eugenievici Selden e urmărit pentru că a publicat și distribuit pamfletele mele: *Nu vei ucide; Scrisoare către liberali și creștinism și patriotism.*”

Deoarece aceste pamflete au fost scrise de mine și publicate de un prieten al meu, nu numai cu consimțământul meu, dar chiar în urma dorinței mele, și deoarece dl Selden a luat numai o parte pasivă în afacere, — toate măsurile cari s'au luat împotriva d-lui Selden trebuiau fără îndoială luate împotriva mea, cu atât mai mult cu cât eu am declarat mereu și declar încă, în gura mare, că eu consider ca o datorie față de conștiința mea să răspândesc cât voi putea pamfletele de cari e vorba ca și celelalte opere ale mele.

Voiu continua să fac așa ori când voiu putea.

Mă simt obligat să Vă împărtășesc aceasta și Vă rog să luați toate măsurile pe cari le poate aduce această declarație. *Leon Tolstoi*“.

— Bine te-am găsit Domnule Francisc Ce mai faci? Nu ne-am văzut de vre-o trei zile. Dar Domnișoara Ana unde-i?

— S'a dus cu luntrea să caute coșurile. Vezi că poate n'a pornit pe lac. Du-te și d-ta, căci ești mai voinic la vâslit.

Alergai în dosul morei și găsii de D-șoara Ana, gata să se urce în luntre.

— Haide, vino să mergem împreună, îmi zise cu voce rugătoare.

Mă urcai în luntre, și pornisem în larg. Luceafărul răsărise pe cer și tremurâ în adâncul iazului. Plopii își mișcau frunzele sus, resfrângându-se luciul apei. Toată măreția și mișcarea dinafară se proiectă și înlăuntrul lacului. Par'că aceiaș lume, aceiaș splendoare trăia și în adânc...

Un cârd de vreme nu am spus nimic. Am dat drumul gândurilor, și neștiutor, priveam la podoabele naturei. Dar toate-mi păreau mai desăvârșite, mai frumoase, când întâlneam privirea tristă, melancolică a d-rei Ana. Simțeam că se petrece o schimbare necunoscută în mine. Un fenomen psihologic curios. Doream, și nu știam ce. Visam, și nu știam pe cine. Plângeam, și nu ghiceam de ce?

De multeori mă prindea așa ca din senin o mahnire, o durere sufletească, pe care nu mi-o puteam desluși. Dar când mă duceau gândurile în preajma lacului, și când îmi apăreau în minte

Tribunalul însă n'a luat nici o măsură împotriva marelui scriitor și a condamnat pe Selden la șase luni de închisoare într'o fortăreață.

Frederic Mistral celebrul poet provansal va fi sărbătorit în curând cum au fost rar sărbătorii oamenii mari în viață; admiratorii săi îi vor ridica o statuie, cu prilejul împlinirii unei jumătăți de veac de când și-a scris copodopera *Mireille*.

Un alt scriitor și-a mai văzut statuia, trăind încă: Ibsen.

Plăcerea lui era să-și facă preumblarea obișnuită pe lângă monumentul său și nu odată a fost văzut ștergându-l de praf cu batista, — și gonind vrăbiile cari se urcau cu intenții... critice, pe jobenul său de bronz...

Cu o majoritate de 18 voturi, Academicienii francezi au ales pe dnul Marcel Prevost să ocupe scaunul rămas vacant prin moartea lui Victorien Sardou.

Ceilalți trei concurenți, au obținut: Domnii Boutroux 8 voturi, Drumont 3 voturi și Lenôtre 1 vot.

Credem că noul nemuritor, dl Marcel Prevost, este în deajuns de bine cunoscut. Autorul cunoscutelor romane: *Les Demi-vierges*, *Le Scorpion*, *L'automne d'une femme*, *La confession d'un amant*, *Les vierges fortes*, *Les lettres a Françoise* și altele, are astăzi 47 de ani. Marcel Prevost este considerat în literatura franceză ca al doilea Octav Feuillet. Opera sa se distinge printr'o psihologie ușoară mai acceptabilă decât a lui Paul Bourget. Ultimul său roman: *Monsieur et Madame Moloch* a obținut un adevărat succes. În el autorul se prezintă ca patriot, ca observator fin și ca satiric mușcător.

Pentru al doilea scaun vacant, se prezentasere Monsegnerii De Cabrierès, Duchesne și poetul Stefan Liegeard. După cele 6 tururi reglementare însă, concurenții nelintrunind nici unul numărul cerut de voturi, alegerea a fost amânată pentru mai târziu.

Monumentul lui Heine. Sunt cunoscute polemicele duse în toată Germania în contra și pentru glorificarea în bronz a celui mai mare cântăreț al iubirii. Pornite pe chestia de rasă, celebrele discuții au degenerat într'o adevărată anarhie. Păcatele s'au înmulțit de ambele părți

și pentru evitarea mișcărilor de stradă, Heine va trebui să trăiască mai mult în inima decât pe piețele Germanilor.

Se știe că în parcul castelului Achilleon, proprietate a Impăratului Wilhelm, Heine avea un monument. La stăruința unui fiu de-al poetului, monumentul a fost vândut acestuia, care îl va duce în insula Corfu... scăpând astfel Germania de-o rușine, care a adus literaturii universale opere de... geniu.

Cuza-Vodă, primul Domn al Principatelor Române unite, va avea în curând o statuă. O comisiune compusă din oameni de seamă, lucrează pentru înfăptuirea cât mai grabnică a acestei lucrări. Fondul adunat în scopul acesta e de 75.000 lei.

Se sbate apa 'n vad,
Se sbate fără pace:
In vale e odihnă,
In vale apa tace. .

Se sbate sufletul
In haina lui de trudă:
Limanu-i stă 'nainte,
Mereu spre el asudă...

Nu știți de unde sunt mărgăritarele astea?!

— Pe peana lui Dăian că tot nu veți ști și dacă vă voi mai cită încă!

Zadarnică-i chemarea ta fierbinte...
Tu sameni grâu în polomidă

— Ei, pe toți prietini lui Siegescu, că tot nu veți ghici nici acuma!

Căci alte gânduri creerii „lor“ frământă...
Și greu e fumul de tămăie...

Greu, părinte Dăiene, greu și de prost miros, când vine din cădelnița „Răvașului“!

Convocare. Pe baza §§ lor 11 și 20., p. 8. din statutele membrele „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei“, împreună cu toți ceice doresc sprijinirea și înaintarea Reuniunii noastre, prin aceasta se invită a lua parte la adunarea generală, ce se va ține în Deva, la 12 Iunie 1909, la 3 ore d. a. în localul „Casinei române“. La ordinea de zi, va fi, între alte obiecte, și alegerea comitetului, pe un nou period de trei ani. *Elena Pop Hosszu-Longin*, prezidentă. *Dionisiu Ardelean*, secretar.

CRONICA EXTERNĂ.

Tribunalul arbitral dela Haga. Zilele acestea tribunalul arbitral dela Haga și-a dat părerea în cestiunea conflictului ce s'a produs anul trecut între Germania și Franța din cauză, că administrațiunea militară franceză nu a ținut seamă de jurisdicțiunea consulară germană.

Interesele puse în joc nu erau, ce-i drept, cu deosebire mari, dar era atât pentru Germania, cât și pentru Franța cestiune de demnitate națională, ca cei vinovați să dea satisfacțiune, și nu odată au izbucnit răsboaie mari sub impulsuni pornite din amor propriu național. Toate cercurile politice din lumea civilizată au fost dar plăcut atinse de știrea, că atât Francezii, cât și Germanii sunt mulțumiți cu sentința rostită de arbitrii dela Haga.

Dacă n'ar fi existat acel for internațional, diplomați francezi și cei germani ar fi fost nevoiți să discute ei înșiși cestiunea și, preocupați și unii și alții, conflictul s'ar fi putut înăsprî. Așa însă au scăpat de grija aceasta lăsând ca cestiunea să fie lămurită de oameni nepreocupați și de o competență recunoscută de toată lumea în materie de drept internațional și le rămâne numai să se pronunțe, dacă se mulțumesc ori nu cu hotărîrea dată de aceștia.

Fiind multe conflictele, care pot să fie rezolvate în felul acesta, nu mai încapă nici o îndoială, că așezământul dela Haga poate să devie în dezvoltarea lui de cea mai mare importanță pentru viața viitoare a popoarelor.

Sunt acum zece ani, când s'a întrunit prima conferință dela Haga, lucrul nu era luat în serios. Foarte mulți credeau, că inițiativa a fost luată cu gând ascuns, și numai de tot puțini, sperau că lucrarea pornită va putea să ajungă la vre-un rezultat de oarecare importanță. Erau reprezentate la aceea conferință 26 de guverne, dar cele mai multe dintre aceste își trimiseseră delegații numai din deferență către Țarul. E deci puțin ceea ce s'a făcut atunci, și cei mai mulți nu credeau, că lucrarea va fi urmată.

La 1907 însă, când s'a întrunit a doua conferință, au fost reprezentate 44 de state, și de astădată delegații s'au întrunit cu gândul de a face în adevăr ceva. S'a și înființat tribunalul arbitral permanent, care până acum s'a pronunțat în cinci cazuri. — Se înțelege, că autoritatea lui

ochii triști, albaștri, cu privirea dulce, mângăitoare, deodată mă înseninam.

Am stat așa pe gânduri multă vreme, furat de o nostalgie dulce, ucigătoare, până ce la un moment aruncând lopețile, și privind în ochii Anei, îi zisei:

— Tot tristă ai fost azi? Imi pare că n'ai mai plâns. Văd că ochi-ți sunt limpezi ca și cerul de sus. Fața ți-i senină ca seninul necuprinsului. Nu știu cum se face, dar dela o vreme sufăr și eu cu dumneata, dar fără să știu de ce. Când plângi, mă ard lacrimile dumitale, și când rămâi pe gânduri, mă doare dorul ce te cuprinde.

— Ah! să nu mai vorbim de asta, te rog. Nu merit atâta jertfă din partea dumitale. Crezi că sufăr mai puțin, când văd prea bine că din cauza mea ești mâhnit? Nu, nu, să nu o crezi... Dar, fiindcă ne apropiem de mal și trebuie să mergem în moară, și poate nu vom mai fi singuri, am să-ți fac o rugăciune. Ai să fi bun să mă ascuți?

— Cu cea mai mare sfințenie.

— Uite ce te rog: Când va suna strângerea în tabără să vii în dosul iazului. Ști, unde m'ai găsit de-atâteaori plângând. Am să-ți încredințez ceva. Secretul inimei mele. Poți să vii?

— Da... desigur...

Eram așa de zăpăcit, că nu-mi dădeam sama ce fac, pe unde merg, unde mă aflu. Când

am ajuns în moară, ce-am vorbit în timpul mesei, și când am plecat în tabără, nimic nu știu. Simțiam numai inima cum îmi bate cu furie în pept, și aveam un amestec ciudat de fericire cu durere, de bucurie cu amărăciune. Eram mai mult nenorocit decât mulțumit...

Când hornistul sună strângerea, m'am furisat încet printre sentinele, și am apucat pe drumul iazului.

Nu gândeam la nimic lămurit, căci îmi vuiă capul, ca și apa ce se asvârle în scocul morii. Luna se ridicase deasupra dealului, ruminând lacul și împrejurimile. Plopii steteau încremeniți, ca niște sentinele, în bătaia lunii, și doar în păpuriște de mai mișcau foile, deșteptate din somn de vre-un gândac, ori de vre-o sălbătăciune a bălței.

Când am ajuns la locul arătat, am găsit pe Ana plângând. Am prins-o de mână și i-am zis:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Domnișoară, dar de ce plângi toată ziua și noaptea? Nu mă mai torturează atâta, și spune-mi ce ai?

— Te rog, îngăduie-mi câteva clipe să mă liniștesc, îmi zise suspinând.

I-am lăsat mâna binișor, și am pironit ochii de-alungul iazului, peste care tremurau umbrele sălcilor pletoase, ale căror crengi atingeau suprafața lacului, mișcând apa în cerceulețe mici tremurătoare. Miros de iarbă coaptă îmbalsamă aerul; și o boare dulce se deșteptase din lanul

de grâu ce se ridică pe o costișe în marginea lacului. Liniștea se făcea din ce în ce mai desăvârșită.

La un moment Ana oftă, și-mi zise:

— Acum te rog să fi cu luare aminte. Și făgăduiește-mi că vei îndeplini cu jurământ tot ce te voi ruga.

— Ți-o jur că voi face tot ce-mi vei spune.

— Atunci, ascultă-mă: Iată scrisoarea aceasta. Ți-o încredințez dumitale. Vei aștepta o lună de zile; și dacă persoana căreia îi este adresată nu va veni să te caute, atunci o vei trimite recomandat la destinație. Iar despre întâlnirea noastră de acum, și secretul pe care ți-l încredințai, te rog, dacă ai suflet, să nu-l destăinuești nimărui. Măne în zori nu voi mai fi în aceste locuri blăstămate. Mă duc... mă duc în lume. Am fost un suflet fără noroc. Și dacă te-am făcut să suferi o clipă, iartă-mă. A fost fără voia mea. Acum sărută-mă prietenește, și păstrează în sufletul dumitale cu secretul pe care ți-l spusei, și o amintire despre Ana.

Am rămas ținut locului, ne mai știind ce să spun, ce să gândesc, ce hotărîre să iau. Am început să plâng...

Când m'am desmetecit, am văzut-o dispărând printre plopii înșiruiți pe marginea lacului. Peste câteva clipe, am zărit o dungă de lumină gălbue, ce se prelungea din moară, până către mijlocul iazului.

e numai morală, dar e destul să se știe, că există un asemenea tribunal pentru cestiunile internaționale să fie discutate cu chibzuința cuvenită și nimeni să nu mai turbure pacea pentru lucruri de nimic.

Dar cel mai însemnat dintre rezultatele acestei conferențe e stabilirea principiului, că dreptul internațional e mai presus de dreptul stabilit de fiecare stat în parte, un principiu foarte bogat în consecvențe de cea mai mare importanță.

Admis odată principiul acesta, urmează să fie studiat cu tot dinadinsul dreptul internațional și să se facă codificarea lui, și poate să vie timpul, când celce se va socoti nedreptățit de judecătorii țării lui își va căuta dreptatea la Haga.

A stabilit, în sfârșit, conferența condițiunile în care urmează să fie purtate războaiele, armele cu cari se pot lupta cei intrați în războiu și procedurile admisibile între dâșii.

Putința ori chiar necesitatea războaielor n'a fost, ce-i drept, înlăturată prin aceste, dar nu mai încapă nici o îndoială, că în viitor vom putea mai ușor să ne înțelegem între noi fără ca să recurgem la arme, că e mai mare ca în trecut răspunderea celorce pornesc războiu și că războaie nu se vor mai face decât cu „ultima ratio“, când nu mai rămâne altă scăpare.

Nu sunt utopice speranțele, pe cari mulți le leagă de așezămintele dela Haga.

Veacuri de-arândul seniorii din țările apusene și mai ales cei din Spania și Germania s'au războit mereu între dâșii pentru lucruri de nimic, de obicei cestiuni de ambițiune, de vanitate ori de amor propriu. A fost destul însă ca Isabela de Castilia să înființeze în Spania și Maximilian I, în imperiul roman tribunalul suprem pentru luptele dintre particulari să fie considerate drept răsvrătiri și să înceteze în cele din urmă.

Tot astfel poate să vie și timpul, ca războaiele purtate cu ușurință să fie considerate drept răsvrătiri. Nu este tribunalul arbitrar dela Haga, care impune pacea, ci simțământul comun al popoarelor, care toate sunt jignite în interesele lor prin ori și care războiu.

Dacă două din cele mai mari puteri au cerut să se pronunțe tribunalul de la Haga și vor primi sentința rostită de el ca fiind dreaptă, statele mai mici vor căuta cu atât mai vârtos

Luna se ascunsese într'un nor călător. Negurile goneau peste văi și dealuri; iar brotăceii își cântau în tihnă chemările lor monotone.

Am pornit razna prin lanurile de grâu și săcară, unde am rătăcit în neștire până ce luna se pitise după deal.

Atunci am intrat în baracă, și la lumina unei gazornite sub care sforăia soldatul de plauton, am cetit adresa de pe plic:

Domnului

Iean Gibot

Paris.

Bulevardul Saint-Germain 15.

Eră fratele Anei. Sărmana! Cine știe ce mister ascundeă acea scrisoare, pe care nu mi a fost dat să-l pătrund!...

Peste o lună am trimis scrisoarea la destinație. Nu mă căutase nimeni.

Au trecut de-atunci zece ani, și n'am mai aflat nimic despre Ana!...

Și nu știu cum. Dar de multeori seara când amurgul se lasă pe văi, oricând luna răsare pe cer, mă cuprinde un dor tainic de ochii triști, melancolici; și par'că o voce dulce vine de departe, din întunec și mi șoptește rugătoare: Plânge-mă, am fost un suflet fără noroc!

C. A. Giulescu.

să înlătore prin intervenirea aceluiaș tribunal conflictele ivite în cestiuni de mai puțină importanță, și prin războaie se vor rezolva numai marile cestiuni de existență.

Acesta e simțământul general mai ales în Franța și în Germania, unde lumea e mai de aproape interesată în cauză.

Beethoven.

În curând se va inaugura, la Paris, monumentul celebrului compozitor german, Beethoven.

Despre Beethoven s'a scris mult. Volume întregi au fost închinete acestei culmi a conștiinței omenesti. Povestea tristă a vieții sale cine n'o cunoaște? Toate mizeriile s'au abătut pe capul său. N'a fost nici odată vesel, expansiv. Bunătatea lui era ca soarele; o împrăștiă el, voind ca toată lumea să se încălzească la razele binefăcătoare. Lumea însă a fugit de el. Infirmitatea lui — se știe că Beethoven a fost surd — l-a condamnat să trăiască vecinic singur. Eră, întreg, numai dragoste, numai mângăieri, — dar femeile pe cari le-a atras geniul său, n'a putut să supoarte lumina lui orbitoare și l-au părăsit. Și Beethoven s'a închis în durerea lui ca într'o temniță.

Impotriva cruzimei soartei, el se refugiază în lumea sunetelor. Muzica eternă a fluviilor și a pădurilor, concertele anotimpurilor și ale nserărilor, îl mângăiau. În arta lui, răsună curajul de a trăi și de a lupta, deși lui îi lipsea adeseori. A cântat rugăciuni, deși avea dreptul se blesteme și să urască.

Lui Beethoven, pe care vieța îl alungă dela toate banchetele și din toate grădinile ei, nu-i mai rămânea decât să moară. A preferat să se răsbune. Și s'a răsbunat superb, împotriva vieții. Tot ce-i refuzase dansa; sănătate, bucurie, prietenie, familie, amor, muzică, — el le-a creat în sine, cu toată atotputernicia geniului său. Și a trăit, — ca să poată exprima această creațiune internă, ca să poată da lumii ceiace dansa-i răpise. Poate voința zeilor a dat lui Beethoven, ca un dar teribil, pierderea auzului.

Dacă n'ar fi fost surd poate, c'ar fi evocat în cântecile sale numai suprafața lumii; așa însă, el a pătruns armonia invizibilă, ritmul tăcut, misterul tainic. Ceiace el auzea așa și transcria pentru noi, ne-ar fi fost imperceptibil poate, dacă Beethoven n'ar fi fost infirm. Muzica lui e o ade-vărată minune a zilelor noastre...

La Bonn, lângă Colonia, într'o casă umilă, devenită astăzi loc de pelerinaj, s'a născut la 1770, în luna lui Decembrie, Ludwig von Beethoven.

Un alt copil s'a născut în aceeaș lună, și tot într'o casă umilă, cu o mie șaptesute șaptezeci de ani înainte și a cucerit lumea, ca și Beethoven, cu inima lui. Dar în jurul pătuțului de paie al Aceluia, lângă păstorii îngenunchiați, cei trei magi ardeau mirezme scumpe și darurile lor bogate umpleau staulul.

Nimeni însă, nici magi, nici păstori n'au auzit întâiul strigăt al lui Beethoven.

Și Pătîmirea începe îndată: vremurile s'au schimbat și țara nu e aceeaș. Nu strălucește soarele ca în Nazaret, iar germanul nu e bunul Samaritean. Femeile nu mai șterg cu părul lor de aur picioarele pribeagului, casa lui Lazăr nu mai e deschisă și fecioarele, pescarii, centurionii nu se mai minunează de graiul parabolilor...

Când Beethoven îplinea șaptesprezece ani, mama lui muri de ftizie. Tânărul Ludwig rămâne adevăratul șef al familiei, cu un tată nevrednic și cu doi frați lipsiți, — de cari trebuia să îngrijească...

El a urcat calvarul din tinerețe. A purtat crucea întreaga vieță și când a murit, trădat și părăsit de un nepot pe care îl îndrăgise ca pe un fiu, cerul s'a întunecat, tunetul a bubuit, — ca și pentru cellalt. Dar Cellalt n'a fost singur...

Când străbătea Iudeia plină de soare, o ceată de discipoli, iubitori și ascultători, îl urmă, hrânindu-se cu vorba lui, luminându-se la razele din ochii lui.

Și numai în ceasul cel din urmă, când sângele pierdut îl făcuse aproape neștiutor, i-au întins deci buretele cu fiere.

Beethoven, nu numai când rătăcea pe câmpiile austriace, dar și în mijlocul străzilor Vienei, la teatru, la restaurant, chiar înconjurat, eră singur, totdeauna... Surzenia lui puneă un zid de nepătruns între el și cei din jurul său. Iar buretele cu fiere i-s'a stors pe buză nu în clipa cea din urmă, ci în plină forță, când toate visurile, toate dorințele, toate speranțele erau să i-se îplinească, când toată ființa lui aspira la fericire...

Întepătura de lance el a primit-o de viiu, — în ureche. Și muzicant, el a asurzit la douăzeci și șapte de ani...

Totuș, cultul său s'a răspândit în toată lumea... Simfonile lui sunt maiestosele catedrale unde s'adună, unde se'nghesuie din zi în zi mai mult, ceata credincioșilor.

Muzica lui profetică va fi evanghelia nouă a tuturor neamurilor. În ea vor găsi idealul care să le înfrumusețeze vieța.

Suntem triști astăzi. Îndoiala ne chinuete inimile. Sufletelor noastre tulburate de știință nu le mai prieste credința veche, nu le mai dă mângăierea și sprijinul care mântuie pe strămoșii noștri...

S'ascultăm pe Beethoven!... S'ascultăm ce ne spune el și să ne supunem muzicii sale...

Ea ne învață să nu ne plecăm niciodată în fața puterilor oarbe cari ne strică liniștea și ne lovesc mândria noastră.

Ea spune omului că resemnarea e nevrednică. Căci nici o putere nu poate să ne împiedece în goana după ideal, atunci când îl căutăm cu dragoste și bărbăție. Ne spune că cel care e tare, acela va învinge...

Și în sfârșit, ne spune că Bucuria (nu plăcerea) trebuie s'o căutăm în vieță, trecând peste toate mizeriile și decepțiile; și că deasupra tuturor nepătată, strălucitoare, domnește Bunătatea... **V.**

„Fundațiunea Șaguna“.

Comisiunea, incredințată cu conducerea afacerilor fundațiunii fericitului mitropolit Șaguna, și-a ținut anul acesta ședința sa anuală sub conducerea mitropolitului *Ioan Meșianu*, fiind referent al afacerilor asesorul *Dr. E. M. Cristea*, la 9 Maiu v. Membrii comisiunii sunt preoți și mireni țărani, conform dorinței fondatorului. Avera fundațiunii eră la finea anului 1908 Cor. 398,459.42.

Anul acesta s'au dat următoarele ajutoare:

A. Pentru zidiri și înzestrare de biserici.

1. Parohiei din Reghin pentru zidirea bisericii noue Cor. 2000.—
2. Parohiei din Murășorheiu „ 1000.—
3. „ „ Faurești ppiatul Cetății-de-pietră „ 800.—
4. Paroh. Săcămaș (Dobrai) „ 600.—
5. „ Corunca (Murășorhei) „ 600.—
6. „ Lisnău (Treiscaune) „ 500.—
7. „ Decea-murășană (Turda) „ 400.—
8. „ Boșorod (Hațeg) „ 300.—
9. „ Gântaga (Hațeg) „ 300.—
10. „ Bretea-magh. (Hațeg) „ 200.—
11. „ Câmpuri-de-sus (Ilia) „ 200.—
12. „ Grind-Cristur (Turda) „ 200.—
13. „ Ghernesg (Murășorh.) „ 200.—
14. „ Mălăești (Hațeg) „ 100.—
15. „ Ernea-săsească (Medias) „ 100.—

De tot . Cor. 7500.—

B. Pentru zidiri de școale.

1. Com. Briznic (Dobrai)	Cor. 400.—
2. „ Renghet (Geoagiu)	„ 400.—
3. „ Tătărești (Ilia)	„ 400.—
4. „ Șaroș (Medias)	„ 400.—
5. „ Ighișdorful-român (Agnita) „	300.—
6. „ Sant-Andreeș (Deva)	„ 300.—
7. „ Ida-mare (Bistrița)	„ 300.—
8. „ Ungra (Cohalm)	„ 300.—
9. „ Ilia-Centru	„ 300.—
10. „ Ternavița (Ilia)	„ 300.—
11. „ Brăzești (Lupșa)	„ 300.—
12. „ Fărău (Târnavă)	„ 200.—
13. „ Gușterița (Sibiu)	„ 100.—

De tot . Cor. 4000.—

Cu totul s'au împărțit deci anul acesta Cor. 11900.

Ologul.

Cu fața arsă de soare și bătută de vânt, cu obrazul slab și uscat, cu părul plin de praf, fălcile scofalcite, ologul se târăște încet pe caldărâmul sdrobontos și de câteori trece câte cineva pe lângă el, el se oprește în loc, își face cruce și sărută pământul. Glasul plângător al cerșitorului răsună până departe în gloata de lume ce furnică în sus și în jos, dar nimeni nu-l aude! Toți fug, aleargă grăbiți, nici unul n'are vreme ca să-și plece ochii și în jos. Și forfote lumea, se lovește de el, n'au loc: „și asta aci“!... și se duc nainte, își văd drumul...

Ologul își pleacă fruntea în jos și oftează!... Nu mai are putere să mai strige, să ceară milă; nu mai poate nici să plângă... I-a răgușit glasul și i-e foame! Doamne ce nemiloasă a fost ursita lui! L-a pocit, i-a luat picioarele, i-a luat tot trupul dela brâu în jos, l-a lăsat jumătate om!... I-a luat toată puterea, tot sprijinul; l-a lăsat să vadă totul, dar să nu poată face nimic; să sufere până la înțepăturile cele mai veninoase, să flămânzească dar să nu aibă cu ce să-și stâmpere foamea. Doamne! să-l fi pocit altfel, să-i fi luat o mână, să fi fost ciung; chiar de un ochi, ba orb de amândoi, să-l fi dus altul de mână; de ce nu i-a luat urechile, să fi fost surd, să n'audă nimic; să-i fi ciuntit obrazul, să fi fost strâmb, urit, mama pădurei; dar Dumnezeu să-i fi lăsat picioarele! Să poată umbla, să fugă; ar alerga ca un nebun! Dar dacă soarta nu s'a îndurat să-l lase și pe el om întreg!... O! de ce nu-l tămăduiește Sfântul pe el uite acum! Să se scoale odată în picioare! S'ar năpusti prin lume și s'ar duce, nu i-ar ajunge tot pământul! S'ar duce la câmp, acolo unde e lume mai puțină, unde Dumnezeu e mai aproape de pământ, și ar munci acolo; l-ar găsi soarele la muncă și tot acolo l-ar lăsa! Și-ar agonisi singur traiul, ba i-ar prisosi să dea și celui nevoiaș. Atunci ar avea ce să mănânce, ce să îmbrace, n'ar mai cerși, n'ar mai răbdă de foame. N'ar mai sta aci la răspântie să întindă mâna și să-și arate picioarele uscate la trecători; nu s'ar mai vâita, ca cei milostivi să se indure și să-i dea și lui un gologan, o coajă de pâine!...

Lumea s'a rărit, nu mai e gloată; soarele de nameazi dogorește; când și când mai trece câte cineva, dar graba îl mână repede, n'are timp de perdut pentru o scârbă de cerșitor! Și așa au trecut mulți, toți cei sătui, acei care nu au simțit niciodată foamea, acei care nu s'au culcat niciodată frământați de pofta unui dumeicat de pâine! Tot așa s'au depărtat și cei cari n'au îndurat frigul, și acei pe care nu i-a dogorit niciodată soarele în spinarea goală...

Și s'a rânduit multă lume, de dimineață și până după amiază, pe dinaintea cerșitorului, dar nimeni nu l-a văzut, nimeni nu l-a miluit!... Ologul stă cu mâna întinsă, îl bate vântul, îl arde soarele, căldura îi scorojește fața și rar de tot de-abia se mai aude mormăitul plângător.

Iar târziu când dă în deseară și când o adiere lină îi răcorește fruntea atunci milogul tresare, își schimbă mâna cealaltă, cea întinsă i-a amortit, își pleacă fruntea în jos și-l podidesc lacrimile; iar cu vântul se duc la vale gemetele de durere, de foame!...

1909 București.

Ion Chiru-Nanov.

ȘTIRI.

AVIZ. La acest număr al «Țerii Noastre» alăturăm câte un asemnat poștal și înțităm cu insistență pe toți cei în restanță cu abonamentul la revista pe anul 1909 eventual și pe 1908 să achite cât mai îngrabă restul abonamentului.

Celor ce nu vor satisface dorinței li se va sistă expediția foii și pentru încasarea abonamentului restant vom fi necesități să cerem intervenția legală.

Convocare. În înțelesul §§-lor 12 și 13 din statute membrii „Reuniunii femeilor române din Sibiu” se convoacă în adunare generală ordinară pe Duminecă, în 20 Iunie 1909, la 11 ore a. m. în localul Casinei române din loc. Ordinea de zi a adunării este: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Raport despre activitatea comitetului în 1908. 3. Revizuirea rațiocinului pe 1908 și statorirea bugetului pe anul 1910. 4. Alegerea unui membru în comitet. 5. Propuneri eventuale. 6. Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale. 7. Inchiderea adunării generale. Din ședința comitetului „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, ținută la 1 Iunie 1909. Elena Petrașcu, viceprezidentă. Dr. Beu, secretar.

Ciaricov noul ambasador rus la Constantinopole. Ciaricov, noul reprezentant al Rusiei la Constantinopole, este rivalul și fostul coleg de gimnaziu al lui Isvolski. Diplomatul este în vârstă de 54 ani, și a făcut relativ o carieră foarte repede.

A debutat în diplomatie odată cu Isvolski. Pe vremea războiului din 1877, a intrat ca ofițer în gardă fiind rănit. După ce a fost reprezentantul țării pe lângă emirul din Buhara, fu numit în 1890, prim secretar al ambasadei rusești din Constantinopole iar în 1896, după ce trecu pela ambasada din Berlin, fu numit agent diplomatic la Sofia. Aci contribuă pentru împăcarea definitivă între Rusia și Bulgaria. Fu înaintat la Roma în scurtă vreme apoi trecut ca ministru la Belgrad. Aci se împrietini repede cu regele Alexandru și Draga. Nereușind să determine curtea rusă ca să primească perechea regală, el căzu în disgratie și se dete în partea conjuratorilor intrând în legături cu Petre Carageorgevici. Se spune că el a luat chiar parte la conjurație, în orice caz, a vestit la timp guvernului său cele ce se pregăteau. După întreruperea relațiilor diplomatice europene cu Sârbia, Ciaricov fu rechemat și stătu în neactivitate câțiva ani. Atunci a locuit și în România, ocupându-se de aproape de toate evenimentele din țară. În 1906, fu al doilea delegat rus la conferința dela Haga iar anul trecut fu numai ajutor al ministrului de externe.

Numirea lui Ciaricov înseamnă o reactivitate a politicii rusești în Balcani căci Ciaricov trece drept un om energic, impulsiv, un panslavist hotărât și un mare dușman al Austriei. Pe când eră la Belgrad făcea propagandă pentru o mare Serbie, care pentru el, va fi singurul dig în contra înaintărilor Austriei în Peninsula Balcanică. El este promotorul liniei Dunărea-Adriatică, pe care proiect l-a studiat personal cu un grup de ingineri.

Ciaricov, reprezintă, după pacificul Sino-viev, reactivarea duelului secular germano-slav în Balcani.

Trupele ruse au intrat în Persia. Subsecretarul de stat Kinnon Wood, după cum anunță „Times” și-a exprimat într'un cerc de parlamentari temerile sale în privința politicii rusești în Persia

Ce privește chestiunea împrumutului, înțelegerea Rusiei cu Anglia fusese ca ea să nu avanseze nici o sumă, fie cât de mică, fără de aprobarea parlamentului persan și știrea Angliei. În sensul acesta făcuse șir Edward Grey o declarație în parlamentul englez. Cu toate acestea guvernul rus a decis să avanseze Șahului 100,000 de lire sterlinge, și natural că Rusia va exersă controlul asupra modului cum va fi cheltuit acest împrumut.

Cât pentru a doua chestiune, aceea a trupelor ruse trimise în Persia, acum nici guvernul englez nu mai crede în rechemarea lor. Din contră, Anglia trebuie să se aștepte, că armata de ocupație rusă se va tot mări și se va întinde spre Persia de Nord. Profesorul Browne din Cambridge, un bun cunoscător al împrejurărilor politice din Persia, spune că cei 20,000 de soldați ruși, sunt deja peste măsură prea mulți, decât trebuie, pentru restabilirea ordinii. De altmintearea se știe că forțele naționalităților în Persia sunt slabe.

Asaltul reacționarilor în contra Dumei. Extrema dreaptă ajutată de câtră camarila dela Curte, caută din răspuțeri să dea lovitura de moarte instituției constituționale. Ea vrea să ia ca pretext, proiectul de lege pentru despărțirea guberniei Hol-rului, de restul regatului polon, pentru a pune în discuție însăși existența Dumei. Creațiunea noii gubernii, tinde să despărță o populație de peste 300,000 poloni, care aveau până acum oareși-cari drepturi naționale, și să-i treacă sub regimul din tot imperiul.

Acest proiect, în privința cărora sunt mulți dintre partizanii dreptei, va naște mari nemulțumiri între poloni și va înăspri și mai mult raporturile ruso-poloneze.

De aceea el întâmpină așa de mare opoziție atât în consiliul de stat cât și în Dumă. Extremii reacționari, așteaptă ca proiectul să cadă, pentru ca să hotărască pe Țar să disolve Duma.

Un accident al balonului Zeppelin II. Luni s'a făcut prima ascensiune în stil mai mare cu noul balon Zeppelin II. De sine înțeles că această ascensiune a fost așteptată și urmărită cu mare interes de toți locuitorii ținuturilor peste cari avea să treacă noul balon. Balonul avea să facă drumul dela Friedrichsaven peste Lipsca și Halle până la Berlin. În vederea acestei ascensiuni familia imperială și princiară germană, au așteptat timpul de mai multe ceasuri lângă Tempelhof sosirea balonului. Din cauza unui accident balonul a trebuit însă să-și întrerupă sborul în apropierea orașului Goepingen. Iată unele amănunte ale acestei ascensiuni:

Balonul și-a început Luni dimineața călătoria și a făcut drumul fără nici un incident peste Stuttgart, Plau, Lipsca, Halle și a luat direcțiunea pe la oarele 7 seara spre Berlin. În decursul călătoriei s'a făcut cu mare succes diverse manevre. Mii de oameni au întâmpinat balonul cu entuziaste ovațiuni. În apropierea orașului Goepingen balonul a trebuit să-și întrerupă însă călătoria, izbindu-se din nebagare de samă a cârmaciului de un pom, aflat pe vârful unui deal. Iată cum s'a întâmplat accidentul: Provițiunea de benzină isprăvindu-se cu totul, s'a hotărât coborârea balonului într'o livadă lângă Goepingen. Pilotul n'a băgat de samă un păr, în ramurile căruia vârful aerostatului a intrat. Carapacea de aluminiu s'a spart, turtindu-se pe o întindere de 30 metri, iar cârma a fost distrusă. În urma acestui accident călătoria a fost întreruptă, pentru a repara stricăciunile cauzate.

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.
Red. responsabil: DEMETRU MARCU.